

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

.. : TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :..

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATEL I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU. U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, srijeda 24. veljače 1915.

BR. 41. (271.)

Galicija, Karpati, Bukovina.

Junčstva hrvatskih četa.

BEČ, 23. veljače. Službeno se saopćuje:

U ruskoj Poljskoj nije se dogodilo ništa osobita.

U zapadnoj Galiciji spriječilo je tmurno vrijeme svaku djelatnost artiljerije i svaki okršaj.

Na fronti Karpatu razbili su se ruski napadaji kao obično uz znatne gubitke po neprijatelja. Sedam častnika, 550 vojnika neprijateljskih bilo je zarobljeno.

Bojevi južno od Dnjestra traju dalje. Na bojnom polju uspelo je prokušanim hrvatskim četama u uspješnom napadaju potisnut Ruse iz više mjesta te zauzeti položaje na visovima, koje neprijatelj bio još dalje napred.

Tri stotine ruskih topova padaju Nijemcima u plijen.

BERLIN, 23. veljače. Službeno se saopćuje:

Rusi su sjeverozapadno Grodna, sa na brzu ruku skalupljenim novosabranim silama, pokušali narstaj. Nego ovaj se je ruski narstaj izjalovio uz porazne gubitke po Ruse.

Broj topova, palih u ratni naš plijen iz potjere nakon zimске bitke na mazurskim močvarama, poskočio je preko 300. Među zaplijenjenim topovima nalazi se i 18 težkih topova.

Sjeverozapadno Osovieca, sjeverno Lomze i kod Prasnysza bojevi traju dalje.

Na Visli istočno Plocka mi smo još dalje uznapredovali u pravcu Wyszogroda.

Južno od Visle narstaj jedne ruske divizije protiv naših položaja na Rawki bio je odbiven.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 23. veljače. Službeno se saopćuje:

Tvrđjava Calais bila je dne 21. ov. mj. u noći bombama iz zrakoplova obasuta.

Francuski napadaji u Champagne kod Perthesa razbiše se o našu vatru.

Kod Ailly-Apremont Francuzi su bili, nakon što su u početku imali omanjih uspjeha, natrag potisnuti.

U Vogeziima obluk sjeverno Muelbacha bio je na juriš zauzet.

Izjave generala Sarkotića zemaljskog poglavice Hercegovine.

Kako „Neue Freie Presse“ javlja, posjetio je dne 12. ov. mj. zemaljski poglavica Bosne i Hercegovine general Sarkotić Banja Luku. Na pozdrav biskupa fra Jozef Garića izrazio se je zemaljski poglavica vrlo laskavo o lojalnosti katolika.

Grčko-istočno episkopu Vasi Popoviću odgovorio je general Sarkotić, da se nada, da je njegovo uvjerenje o lojalnosti iskreno mišljenje.

„Ja sam — nadodao je general — jugoslavenskog porijekla, te se sjećam iz moje mladosti, da u mojoj domovini Hrvatskoj Srbi nisu ni najmanje zaostajali za Hrvatima u lojalnosti i u vjernosti vladaru. Hrvat kao i Srbi bili su stupovi prijestolja. Tim većom boli morao sam čuti o onom što se je dogodilo i što se još danas događa. Blagost i dobrohotnost oblasti naprama narodu tumačena je od vodja naroda kao slabost. Svećenstvo, pozvano da njeguje dušu naroda, opustošilo je narodnu dušu, a učiteljstvo, kojemu je bilo povjerenje, da odgoji duh, otrovalo je duhove. Pozdravljam narod. Doduše i na narod pada odgovornost za ono što se je dogodilo, ali glavni krivci su ipak oni, koji su narod zaveli, svećenici i učitelji. Ove velike štete treba sada popraviti. Svećenstvo i učiteljstvo treba da podju novim stazama, pak se nadam, da će raditi u ovome smislu. Ako se pako to očekivanje ne će ispuniti, naći će se drugi, kojima će se dragovoljno dobro države, duša i duh naroda sa potpunim povjerenjem moći povjeriti. Mora da bude drugačije. Bosna i Hercegovina su vezane nerazriješivim vezom sa monarkijom i ostat će za uvijek. A sa najvećom bezobzirnošću postupati će se sa subverzivnim elementima.“

Srpsko-pravoslavna crkveno-školska općina na dočeku zemaljskog poglavice nije bila zastupana.

Przemysl pred oslobodjenjem?

„Fremdenblatt“ prima iz Krakova: Jedan poštanski činovnik primio je zračnom poštom jednu vojnu dopisnicu iz Przemysla, u kojoj pisac daje izražaja nadi, da će posada Przemysla biti do dva tjedna oslobodjena neugodnog ruskog susjedstva.

Blokada Engleske.

Kako amsterdamski „Tyd“ iz Londona javlja, engleski je mornarički stožer potpuno obaviješten o navodnim novim navalnim sredstvima Nijemaca za pomorski rat. Prema tomu imaju Nijemci u podmorskim ladjama u zapadnoj Flandriji topova, koji nose izvanredno daleko, kao i najnovijih aparata za razaranje, koji su baš sada izumljeni. Ovi aparati ovladavaju na vrlo veliku daljinu morem. Na brodogradilištima je na Scheldi sagrađeno jako brodovlje podmorskih ladja, koje će sad uz podršku silnog zračnog brodovlja zapodjeti akciju. Njemačke će podmorske ladje posijati oko Engleske novu vrstu mina, koje se automatski kreću na sve strane. Tim će svakako uzdrmati gospodstvo Engleske nad kanalom.

Rumunjska i pitanje Dardanela.

Sveučilišni profesor u Bukureštu M. Saulesco držao je u jednome društvu konzervativne stranke predavanje, koje je izazvalo u sadanjim okolnostima veliku pozornost.

Nakon povjestnog osvrta, u kojemu je istaknuo važnost Duvanava za Rumunjsku i pristupa na more, iznio je osobite važnosti koje imaju za Rumunjsku Dardaneli. Čitav gospodarski život Rumunjske ovisi o dardanelskom tjesnacu. To dokazuje činjenica da je od čitavog izvoza zemlje, koji u god. 1910. iznosi 4,479.328, samo 280.000 odpremljeno kopnenim putem, dočim je 4,199.702 tona odpremljeno po moru. Zato Rumunjska mora da bude u velike uznemirena planovima Rusije. Čitav povijest Rusije pokazuje, da ona teži da dodje u posjed Dardanela. Manifest cara Nikole, pisanje ruskog novinstva, koje označuje Crno more kao rusko, izjave vodje kadeta Miljukova u Dumi i izjave ministra Sazonova jednom talijanskom listu, daju razumjeti, kakova pogibelj Rumunjskoj prijeti. Pošto dardanelsko pitanje sada je po Englesku bez negdašnje važnosti, to bi gospodstvo jednog samog naroda nad Dardanelima bilo mač nad glavom Rumunjske. Dosađ je bila Turska gospodarica Dardanela, a kada bi Rusija došla u njegov posjed, to bi stupio njezin monopol na mjesto turskoga.

Za riješenje dardanelskog pitanja vidi profesor Saulesco izlaz u tome, da se Dardaneli internacionaliziraju uz nadzor permanentne delegacije evropskih vlasti.

RATNA REPAČA.

Profesor Pio Emanuelli u vaticanskom opservatoriju javlja, da je opservatorij u Cambridgeu u Americi otkrio zadnjih dana jednu novu repaču. Otkrio ju je astronom Mellesch. Ovo je prva repača otkrivena

ove godine. Malena je, a sjajna. Opaža se, da se polagano kreće prema istoku. Putuje dakle za Evropu. Najvjestiše je ratni događaji i prirodne nesreće, a tko zna, što će još sve biti, kada Evropu ošine svojim repom!

Gubitelji protivnika.

Medjunarodni ured „Crvenoga križa“ u Genfu izdao je ovih dana popis gubitaka u sadanjem ratu. Iz tog popisa vadimo ove brojeve:

Srbija. Od 1. kolovoza 1914. do 10. siječnja 1915.: Ranjenih i bolesnih 126.000, trajno nesposobnih 19.500, zarobljenih 46.000, poginulih 87.000. Ukupni gubitak 278.500.

Crna Gora. Od 1. kolovoza 1914. do 10. siječnja 1915.: Ranjenih i bolesnih 38.000, trajno nesposobnih 12.500, zarobljenih 18.500, poginulih 22.000. Ukupni gubitak 91.000.

Japan. Od 1. kolovoza do 21. studenoga 1914.: Ranjenih i bolesnih 36.000, trajno nesposobnih 5500, zarobljenih 2500, poginulih 11.500. Ukupni gubitak 55.000.

Rusija. Od 1. kolovoza do 10. siječnja 1915.: Ranjenih i bolesnih 1,490.000, trajno nesposobnih 421.500, zarobljenih 769.000, poginulih 743.000. Ukupni gubitak 6,423.500.

Belgija. Od 1. kolovoza 1914 do 31. prosinca 1914.: Ranjenih i bolesnih 62.500, trajno nesposobnih 27.500, zarobljenih 49.500, poginulih 72.500. Ukupni gubitak 212.000.

Francuska. Od 1. kolovoza do 31. prosinca 1914.: Ranjenih i bolesnih 718.000, trajno nesposobnih 439.000, zarobljenih 494.500, poginulih 464.000. Ukupni gubitak 2,115.500.

Engleska. Od 1. kolovoza do 31. prosinca 1914.: Ranjenih i bolesnih 185.000, trajno nesposobnih 49.500, zarobljenih 82.500, poginulih 116.500. Ukupni gubitak 433.500.

Ukupni gubici naših neprijatelja po tome iznose: Ranjenih i bolesnih 2,655.500, trajno nesposobnih 975.000, zarobljenih 1,462.500, poginulih 1,516.500 ili ukupno 6,609.500.

Bojkot svinjskog mesa.

Bojkot svinjskog mesa sve više se širi i ako mu cijene padaju. Svinja se dovodi na bečki pazar množstvo, ali su usljed rabote mešetara cijene visoke. Bojkot je iz Beča prešao na Grac, pa Brno, Prag, Bečko Novo Mjesto, Budimpešta itd. Konac će biti da će domaće iznijeti pobjedu.

KRONIKA.

Dan iza atentata na municipalni kazino u Sofiji došlo je u Rimu pred srpskim konzulatom do demonstracije, u kojoj se klicalo: „Dolje sa Srbijom! Dolje sa ubojicama kraljeva! Viste uzročnici rata!“ Ovako javlja peštanski „A. Nap.“

Francuski general Pau pošao je u Srbiju u svrhu vojničkog studija. Njegov je izvještaj imao za posljedicu, da se sastavljaju čete, da sada od jakosti od dva vojna vjebra, koji bi imali početi u Srbiju i preduzeti vojničke operacije onim časom, čim to dopuste vremenske prilike. U isto doba misle u Francuskoj i na odaslanje jednog ekspedicionog zbora u Svrju. Francuzi se od

svoje akcije u Srbiji nadaju velikim uspjesima.

„Giornale d'Italia“ javlja: Unatoč svim pokušajima petrogradskih dopisnika francuskih listova ne može se izbrisati porazni utisak, što ga je među francuskim pučanstvom prouzročila njemačka pobjeda u istočnoj Pruskoj. Pokošene su velike nade što su ih polagali u rusku lovinu. Sve jasnije biva, da neutralnost Italije znači spas Francuske. List pita, da li Francuska u potpunom opsegu ocjenjuje zamašaj talijanske neutralnosti. Italija bi morala imati izvjesno jamstvo za to.

Kako „Daily Mail“ doznaje, primljena je u američkoj bući reprezentanata zakonska osnova glede kupnje njemačkih brodova sa 215 prema 122 glasa.

Iz Teherana javljaju, da predstoji odstup perzijske vlade, usljed općeg zahtjeva da Perzija napusti neutralitet te da posegne za oružjem proti Rusiji.

U Francuskoj se nalazi 200.000 belgijskih bjeGUNACA, 300.000 u Holandiji, a 750.000 u Engleskoj. U zadnje doba veliki broj se je povratio u Belgiju.

Sa više strane primismo novih narudžaba našeg lista. Obzirom na sadašnje ratne okolnosti i na velike troškove, koje mora podržavati naš list, obznajujemo nove predbrojnice, da ako žele primati „Hrv. Misao“ nek pošalju prije pretplatu barem za jedan tromjeseč.

Domaće vijesti.

Za oslobodjenje od pučko-ustaške službe. Javljaju iz Beča: Kod ministra predsjednika grofa Stürgkha bilo je odaslanstvo obrtnog udruženja Donje Austrije, koje je predalo spomenicu glede toga, da od pučko-ustaške službe budu oslobodjeni svi oni koji su neophodno nužni za vođenje vlastitog posla. Ministar predsjednik izjavio se je, da su i vojne oblasti mnijenja, da se takova oslobodjenja imaju dozvoljavati, i ako u vrlo ograničenoj mjeri. Sada se radi o tome, da se nadje za to put i vrlo kratki postupak, kako bi se u pojednim slučajevima mogla dokazati opravdanost i nužda takova oslobodjenja. Grof Stürgkhi je rekao, da će se pitanjem sam baviti te ministarstvima rata i zemaljske obrane podastrijeti shodne predloge.

Promaknuće zapovjednika hrvatskog domobranstva. Zapovjednik hrvatskog domobranstva (42. divizije) general-major Grof Ivan Salis Savies imenovan je podmaršalom.

Grad i okolica.

Kaznena rasprava proti d.ru Krstelju. Jučer je bila na Okružnom Sudu rasprava proti d.ru Ivanu Krstelju u poslu izbornih listina. Državno odvjetništvo zalogu zbog zločina po § 101 kaznenog zakona t. j. radi zlorabe uredovne vlasti. Nakon preslušanja optuženoga sudbeni dvor je zaključio, da se stvar povraći sudcu istražitelju za daljne izvide u pravcu glede namjere zlorabe uredovne vlasti.

Sudbeni dvor bio je sastavljen od savjetnika prizivnog suda g. Ančića kao pred-

sjednika, te od savjetnika gg. Bašića, Poiana i Orebića kao votanata. Državno odvjetništvo zastupao je viši državni odvjetnik g. Markovinić.

Čime da nadomjestimo meso, kruh i drugu hranu? Krumpirom. Zato sadimo krumpir, kako nam to preporuča jedan uzvžen naš stručnjak, koji nas u lijepom članku o tome podučava. Mi ćemo taj članak donijeti sutra, te već sada pučanstvo na nj upozorujemo.

Što da sijemo i sadimo? Manistra je u nedjelju bila po K 1.12, u ponedjeljak je nije (?) bilo, a u utorak već se je prodavala po K 1.40. Do par dana, pa ćemo je valjda plaćati i po 2 K. Sa pirinčem isto, a krumpira, fažola, leće i uopće sočiva nema. Ovo su veoma teške činjenice, koje bi nas sve morale veoma zabrinuti. Jedini spas nam je u povrcu, ako još zadnji čas dademo se na posao.

Ogromni komadi polja stoje pusti, a povrće plaćat će se zlatom. U nestašici drugih stvari bit će krumpir, blitva, kupus, kartoli, bob, fažol, biži, salata jedina hrana. Jednako preporuča se saditi kupus, pa kapulu, luk, ljutiku. Ističemo, eda se vidi korist ove radnje, da su od početka rata poskočile cijene fažola za 350 po sto, grašku za 300 po sto, leću za 350 po sto.

U ovu svrhu morala bi se sazvat anketa gradjana, gospodarskih ustanova i vlasti. Pošto je pomanjkanje sjemenja, općina bi imala odmah nabaviti sjemenja te grijalište za loze, upotrebit za razsadnik raznog povrća i razsad badava dijeliti.

U Šibeniku se stvar aprovizacije uzima sa strane pozvanih za to faktora vrlo komodno te se indiferentno gleda, kako raznom živežu cijene naglo rastu, a da se ne pita, da li je to opravdano, niti se pretražuje, nema li skrivenih ovećih zaliha.

Nadamo se, da će se svi faktori maknuti u stvari glede povrća. Ako veliki gradovi, u brzi za tešku budućnost, upotrebljuju svoja gradilišta i industrijalna zemljišta za sadjenje i sijanje povrća, neznamo, za što se ne bi poradilo nešto i kod nas. Vlasti su pače pozvane, da prisile vlasnike zemljišta, da u svojim poljima posade povrća. Između dva reda vinograda vrlo lijepo se može posaditi krumpira ili kupusa. Ovak posao mogu, a i moraju obavljati i same ženske, a moglo bi se natjerati na rad i ono našeg težačkog svijeta koji planduje u kavanama.

Ako se provede istaknuto, imat će u prvome redu težak sam velike koristi od prodanog povrća, u drugom pak redu imat će pučanstvo čim da napuni želudac, eda ne skapa od gladi.

„Sufid“ pod državnom kontrolom. Kako mnogo drugih tvornica, u kojima ima puno stranog kapitala ili koje izrađuju stvari za vojsku, tako su i Sufidove tvornice u našem gradu. Lozovcu, Manojlovcu i Maionratu stavljene pod državni nadzor.

Javno Dobrotvornosti u Šibeniku doprinijeli su: gosp. Ante Cosolo K 5, da počasti uspomenu pokojnog Viktorja Merlaka; gosp. Ulderik Rossini, upravitelj K 2, da počasti uspomenu pokojne Šime Blaževića.

VELIKA ZLATARIJA
GJ. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Velaluka
:: ŠIBENIK. ::
Kupuje staro zlato i srebro
uz najpovoljnije cijene.

MLIJEKO: kraljeve i ovećije, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

NAJMODERNIJE POSJETNICE
IZRADJUJE
HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU
U. Z. S. O. J.

Remington Standard

Jedan pisacih strojeva milijun u porabi.

Model X i XI.

:: BEZ KONKURENCIJE ::

Podpuno americkansko pokućstvo

GLOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

JOSIP ZAMOBA

ovlaštenih dekorativnih slikar

:: U ŠIBENIKU ::

Bivši više godina u Trstu nalazi se sada već godinu dana u svom rodnom mjestu Šibeniku, gdje je radio kod raznih tvornica i privatnih radnja te kod Pomorskog Okružnog Zapovjedništva.

Preuzima svakovrstnu radnju uz vrlo umjerene cijene i najvećom brzinom izvedbe. Preuzima i radnje i izvan Šibenika bez povišice cijene. Dosta je obavijestiti ga jednom otvorenom dopisnicom na gore naznačenu adresu.

Preuzima važne slikarske radnje po crkvama, kazalištima.

MODE SALON
Marija Dundić

— ŠIBENIK —

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodje i gospodjice, Novosti za zimsku saisonu.

Prima popravke uz najumjerenije cijene.

10-10

Mala prodaja ugljena.

Donosi se do znanja p. n. općinstvu, da je, uslijed iznimnih današnjih prilika, poskočila cijena ugljena iz rudokopa društva „MONTE PROMINA“.

Od sada do opoziva, prodavat će se na malo ugljen:

Crivellator (debela vrsta) po K 4.40 quintal.

Granitella (sitna vrsta) po K 3.60 quintal.

TKO TREBA

sumporno-vapnene tekućine za mazanje panjeva
proti metlikavosti

neka se obrati na moju adresu:

FRANE GELPI - Tijesno

KRUMPIR.

Ko treba krumpira neka se javi kod IVANA ANGELICCHIA cipelara kod Sv. Barbare, koji prima naručbe.

Krumpir će stići naručiteljima kroz 4-5 dana.

Za svako 100 kg. naručiteljji moraju da polože kaparu od 2 krune.

Javlja se interesentima da je za nedogledno vrijeme ovo jedina prigoda da se opskrbe krumpirom, jer je jedina količina uopće raspoloživa.

Neće se prodavati ni na veliko ni na malo, nego uručiti samo naručiteljima.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice
:: „DALMATIA“ ::

uzdržava od 1. listopada 1913. slijedeće glavne pruge:

Trst-Metković A (poštanska)	Polazak iz Trsta ponedjeljak u povratak svake subote	5.— pos. p. „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković B (poštanska)	Polazak iz Trsta u četvrtak u povratak svakog utorka	5.— pos. p. „ 6.30 pr. p.
Trst-Metković C (poštanska)	Polazak iz Trsta u subotu u povratak u četvrtak	5.— pos. p. „ 6.30 pr. p.
Trst-Korčula (poštanska)	Polazak iz Trsta svake sriede u povratak u ponedjeljak	5.— pos. p. „ 6.30 pr. p.
Trst-Šibenik (poštanska)	Polazak iz Trsta u petak u povratak u sriedu	5.— pos. p. „ 6.— pr. p.
Trst-Makarska (trgovačka)	Polazak iz Trsta svaki utorak u povratak svake nédjelje	6.— pos. p. „ 1.15 pos. p.
Trst-Vis (trgovačka)	Polazak iz Trsta u subotu u Povratak svaki četvrtak	7.— pos. p. „ 7.15 pos. p.

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRŽNE TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG.)

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE, I SVE U TU STRUKU SPA-
:: DAJUĆE RADNJE. ::
CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
:: I SOLIDNA. ::

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
15-16% Kalciumcianamidom
16-1% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpacaavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.
(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

PIO TERZANOVIĆ trgovac - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

:: Rukotvorina, odijela, cipela ::
štofe vunene i pamučne za muška odijela, pamučnih svakovrstnih mreža,
galice, sumpora, gume prve svjetske tvornice, štrcaljka Wermorrel
Non plus - ultra sumporača „Torpedo i noževa za navrćanje „Kunde“ ::